

Voidaanko sodat lopettaa rauhan- konferensseilla

Kirj. Onni Saari

Sivistyneitten valtojen käsi on tällä hetkellä puristettuna tiukemmin miekan kahvaan kuin koskaan ennen. Se hirveä sotataakka, jonka kantamisesta huokaa kaikkien maiden väestö ja jota Yhdysvaltain hallituskin pyrkii yhä vaan lisäämään, uhkaa näännyttää kaikki ja tukahuttaa kaiken sen, mikä tuottaisi kansoille onnea ja hyvinvointia. Se on tuo uudenaikaisen kapitalismin "aseellinen rauha", joka johtaa suurvaltoja ponnistamaan kaikkensa ja pusertamaan kansoilta viimeisenkin hikipisaran militarismin alttarille. Ja kun kansat ovat hyvinvointinsa ja jokapäiväisen elämän-onnensa kustannuksella uhranneet viimeisenkin roponsa sodan Molokille, täytyy niiden vielä kaiken muun lisäksi antaa elinvoimaiset, parhaat poikansa sellaiseen toimeen, joka on ei ainoastaan huutavan rikollista, vaan vieläpä hyödyttömintä mitä olla saattaa. Ajatella, että ihmisä opetetaan vartavasten murhaamaan toisiaan ja sitä varten harjoitetaan käyttämään niitä hirveitä koneita ja laitoksia, joita sotatarkoituksia varten on keksitty ja yhä kuumeisella kiihkolla keksitään. Jokaisessa maassa käydetään kymmeniä jopa satojakin miljoonia joka vuosi uusiin sotavarustuksiin, uusiin murhakoneisiin, aselajeihin ja yleensä armeijan ylläpitämiseen.

Ja kaikki tämä mieletön varusteaminen merkitsee lopputingassa sitä, että jännitys eri valtakuntain välillä käy yhä kireämmäksi. "Koko poliittinen maailma esiin-

tyy meidän aikanamme sähköllä äärimmilleen ladattuna koneena". Samaan aikaan kun Yhdysvallat juuri nykyään ovat joutumaisillaan ja jossain määrin jo joutuneetkin vakaviin selkkauksiin ulkovaltojen kanssa, kiertelee sanomalehdissä levottomuutta herättäviä uutisia poliittisesta asemasta Euroopassa. Kerrotaan, että Europan suurvaltat ovat joutuneet vakaviin erimielisyyksiin muutamista kansainvälisistä kysymyksistä, joiden ratkaisemiseksi diplomaattiset keinot eivät kenties tule riittämään, jolloin luonnollisesti on turvauduttava tuleen ja rautaan. Asemaa pidetään kriittisenä, sillä ruutitynnyri voi syttyä millä hetkellä tahansa. Monet pitävät yleis-europalaista sotaa välttämättömänä. Miekkojen mitely pitäisi ensin alettaman Saksan ja Venäjän välillä.

Ei ole siis ollenkaan ihme, jos monet ovatkin päästäneet helpotuksen huokauksen saadessaan sanomalehdistä lukea, että joltain taholta, etupäässä Yhdysvaltain hallituksen puolesta, on ryhdytty toimenpiteisiin kansainvälisen rauhan-konferenssin pitämiseksi niin pian kuin mahdollista. Yhdysvaltain valtiotoimisto toivoo ja uskoo, että konferenssi voidaan pitää ellei tämän vuoden lopussa, niin kuitenkin ensi vuonna. Viimeisessä vuonna 1907 pidetyssä Haagin konferenssissa hyväksytyjen suunnitelmien mukaan seuraava konferenssi olisi pidettävä korkeintaan kahdeksan vuoden kuluttua.

Millä tavalla eri valtakunnat lie-
nevätäkään edellisillä kerroilla suh-

tatuneet kansainvälisiin rauhan-neuvotteluihin, niin joka tapauksessa on kuitenkin ilmeistä, että niillä nykyään ei ole mitään halua konferenssin kokoonsaamiseksi. Venäjä, jonka aloitteesta ensimmäinen Haagin konferenssi pidettiin, näkyy hukuttaneen koko "rauhan"-suunnitelmat omiin suunnitomiin sotavarusteluihinsa, sillä viimeiset tiedot kertovat, että hallituksen raha-asiaain ministeri on ilmottanut Duuman kulunkiarviokomitealle, että Ryssän hallituksen täytyy seuraavien viiden vuoden ajalla käyttää vähintään 3,760,000,000 dollaria laivaston ja armeijan ylläpitämiseen. Tämä suunnaton uhraus on välttämätöntä siksi, jos mielitään pysytellä sotavarustelussa Saksan rinnalla. Niin ahkerasti askaroivat myös toisetkin Europan vallat sotavarusteluissa, että ne eivät liioin jouda paljoakaan välittämään rauhan-konferensseista. Vain Yhdysvallat koettavat edes jossain määrin noudattaa viimeisissä neuvotteluissa hyväksytyjä sopimuksia. Paitisi sitä, että valtiotoimisto on lähettänyt muutamille ulkovalloille kehotuksia valmisteluihin ryhtymisestä kolmannen Haagin konferenssin pitämiseksi, ovat muuttamat "rauhan-yhdistykset" esittäneet vaatimuksia rauhan-neuvottelujen pitämisestä. Mistä kaikista kysymyksistä konferenssissa olisi keskusteltava, ei ole lähemmin vielä määritelty, mutta mikäli "rauhan"-apostolit ovat kokouksen työtä suunnitelleet, pitävät he erittäin tärkeänä, että olisi tehtävä jonkunlainen sopimus eri valtojen kesken sotavarustelujen rajoittamisesta. Meidän kuuluisa "rauhan"-apostolimme Root piti äskettäin erään rauhan-yhdistyksen kokouksessa New Yorkissa puheen, jossa hän moitiskeli sitä, että viimeisessä Haagin konfe-

rensissa tämä kysymys sivuutettiin melkein ilman minkäänlaista huomiota. Nyt seuraavassa kokouksessa olisi asia otettava perinpohjaisen pohdinnan alaiseksi. Eri rauhanyhdistyksiä on kehoitettu ryhtymään nostattamaan yleistä mielipidettä tässä maassa, jonka voimalla sitten pakotettaisiin seuraava konferenssi tekemään jotain sotavarustelun rajoittamiseksi. Myöskin puhuvat amerikalaiset rauhan-asianajajat, että tulevaisuudessa rauhan-neuvotteluissa olisi kielletävä lentokoneitten käyttö sotahommissa ja myöskin kiellettävä n. k. puolueettomien valtojen hankkimasta lainoja sotaikäyville maille. Nämä ovat nimellisesti tarkotusperät, joiden toteuttamiseksi Yhdysvalloissa nyt hommataan kansainvälistä rauhan konferenssia.

Missä määrin näihin suunnitelmiin voidaan tositeossa luottaa, on vakava kysymys, joka ansaitsee täyden huomion. Vaikkapa vilpittömät ja rauhaa rakastavat ihmiset mielellään toivovatkin ja uskovat näiden suunnitelmien tarkoittavan totisinta totta, pitävät kuitenkin toiset niitä pelkkänä ilvenäytelmänä. Näitä rauhansuunnitelmia seuraava paha varjo sen vaikuttaa. Kokemuksesta tiedämme, että tällaisia kauniita puheita tavallisesti käytetään vain naamarina kokonaan toisensuuntaisten tarkotusperien ja vehkeilyjen peitoksi.

Kun Venäjän tsaari Nikolai II vuonna 1899 lähetti kehotuksen ulkovalloille ensimmäisen kansainvälisen rauhankonferenssin pitämiseksi, lausuttiin hänen antamassaan julistuksessa juhlallisesti neuvottelujen tarkotuksena olevan "saada yleinen rauha aikaan ja huoventaa maita siitä rasituksesta, minkä suuren seisovan sotaväen pitäminen tuottaa. Niistä kansat olisi vapautettavat. Ihmisyyys ja sivi-

tyskin jo vaativat, että vaihdetaan miekka hyödyllisempään työkaluun. Kansat eivät hyödy sodasta. Ainoastaan rauhalliset toimet niitä hyödyttävät”.

Ja edelleen.

”Kansojen henkiset ja ruumiilliset voimat, työ ja pääoma riistetään pois luonnollisen tehtävänsä palveluksesta ja kulutetaan tuottamattomiin tarkoituksiin. Kansojen sivistys, taloudellinen kehitys, ja tuotannolliset varat lamautetaan tai johdetaan väärälle uralle. Taloudelliset pulat muuttuvat aikamme aseellisen rauhan painavaksi taakaksi, jota kansojen on yhä vaikeampi kantaa”.

Tarkottiko Venäjä todellakin näillä kauniilla rauhan sanoillaan julistaa vakava vastarinta sotavarustelua ja sotia vastaan, on kysymys, jolle jälkiaika on antanut kiertämättömän vastauksensa. Mitään sellaista ei tuolla julistuksella todellisuudessa ajettu takaa. Jo heti tämän julistuksen annettua sanotaan itse valtiollisissa piireissä ollun vakavasti siinä uskossa, että Venäjällä ei ollut tarkoituksena aseitten riisuminen, ei edes vähentäminenkään, vaan oli se kutsunut ”rauhan”-konferenssin koolle saadakseen itse aikaa varustautua sillä välin kun toiset valtat, mahdollisesti jonkunlaista luottoa antaen Ryssän tsaarin ”rauhanpuhalle”, keskeyttävät sotavarustelunsa. Käytännössä onkin tämä otaksuma tullut todeksi. Sillä tosiasia on, että tämän ”rauhan”-julistuksen jälkeen on Venäjä kaikkiin tavoin ja kaikkialla lujittanut sotavarustuksiaan, lisännyt laivastoaan, suurentanut armeijaansa, lujittanut linnotuksiaan j. n. e. Suomen venäläistyttäminen ei liioin todista Ryssällä todellisia rauhan pyrkimyksiä olleen. Venäjä vain tällaisilla julistuksillaan tahtoi voittaa aikaa sotaisten tarko-

tuksiensa toteuttamiseksi. Venäjän valtiolliset asiat, varsinkin rahaasiat, ovat olleet siksi huononlaisessa kunnossa, ettei ole ollut oikein varoja pitää laivastoa toisten suurvaltain laivastojen rinnalla eikä muutenkaan kilpailla sotavarusteluissa toisten valtojen kanssa. Siksi sen oli koetettava saada jonkun verran aikaa voimien kokoamista varten. Sellainen oli tuo tsaarin rauhan-julistuksen lopullinen tarkoitus.

Mutta eikö asian laita ole nykyään Yhdysvaltain rauhan-harrastusten suhteen jotakuinkin samanlainen. Siltä se epäilemättä näyttää. Laivaston lisäämiseksi suunnitellaan nykyään hallituspiireissä suurempia uhrauksia kuin konsanaan ennen. Ja samaan aikaan kun me kuulemme tehtävän ehdotuksia lentokoneiden ja ilmalävain syrjäyttämisestä sotavarustuksista, näemme me hallituksen sotatoimiston valmistelevan uusia suunnitelmia murhalaitoksen täydentämisestä juuri tältä taholta, samalla kun Yhdysvaltain sotilaat paraikaa Mexicossa harjoittelevat ja kokoilevat lentokoneiden hyödyllisyyttä ja käytännöllisyyttä sodankäynnissä. Suurten rahsummain myöntäminen linnotusten vahvistamiseen ja muihin sellaisiin sotatarkoituksiin eivät myöskään todista sitä, että hallitus todella tahtoisi palvella rauhan asiaa, vaikkapa se näennäisesti nyt hommaileekin etunenässä kolmannen Haagin konferenssin kokoon saamiseksi.

Kokemus on osottanut, että rauhanliike, sellaisena kuin sitä nykyään vallassaolijain taholta ajetaan, on väärällä ja nurinkurisella pohjalla. Niin kauan kuin yhteiskunta ja hallitukset pysyvät kapitalistisella pohjalla, kapitalistisen tuotantojärjestelmän tukena, ei voi tulla kysymyksenäkään, että ne

voisivat sanella kuolinsanat sodan-hirviölle. Totta on, että nykyiset suurvallat voivat muodostaa keskuudessaan jonkunlaisen kansainvälisen tuomioistuimen, niin sanoaksemme, jossa koetettaisiin sopia eri valtakuntain välillä puhutteita riitaisuuksia ja säätää asetuksia valtain välisten rettelöiden ratkaisemiseksi, mutta niin pian kuin tällaisen tuomioistuimen antama päätös ei tyydyttäisi jompaa kumpaa riitapuoluetta, joutuisivat riitapuolueet lopulta hankkimaan itselleen oikeutta sotavoimasta, siitä todellisesta voimasta, joka on aina oikeuden jakaja kapitalistisessa yhteiskunnassa. Sodan muodot ja taistelutavat voivat kyllä vaihdella nykyisenkin järjestelmän vallitessa, ja siihen nähden voi kansainvälisillä rauhankonferensseilla olla paljonkin vaikutusta, mutta se ei silti merkitse sotain loppumista. Niin kauan kuin kapitalistinen kilpailu ja voiton tavoittelu ovat vallitsevana yhteiskuntamuotona, niin kauan ovat sotain syytkin olemassa. Yhteiskunnassa, joka perustuu taisteluun ja sotaan, ei rauha voi koskaan olla muu kuin tilapäinen ilmiö. Sen opettaa meille kokemus ja yhteiskunnallisten ilmiöitten tutkimisesta kehitetty tieto. Niin paljon kuin lukemattomat ihmiset, vieläpä kokonaiset kansakunnatkin toivovat rauhankonferensseista koituvan ihmiskunnalle kaikkea hyvää ja uskovat niiden kautta päästävän sotain loppumista merkitseviin tuloksiin, ei kuitenkaan kukaan lähemmän asioita seurannut ja nykyistä yhteiskuntajärjestelmää tunteva henkilö jaksa uskoa niin käyvän. Kaikki porvarilliset rauhan konferenssit näyttävät meistä päivä päivältä yhä selvemmin pelkältä ja samalla suuremmoiselta valtiolliselta ilveilyltä. Antaaksemme näistä rauhanliikkeistä mahdoli-

simman tosiasiallisen ja sattuvan kuvan, lainaamme tähän pienen pätkän erään ensimmäisen Haagin konferenssin arvostelijan purevan ivallisesta kirjotuksesta. Sen johdosta hän lausui:

”Kuka ei olisi rauhankonferenssin touhua seurannut, minä niin kuin muutkin, vaikei siltä kukaan liene sen salaisuuksiin pääsyt tunkeutumaan.

Tarkotus oli alkuaan, kuten tunnettu, poistaa sodat ja saada aikaan tuhatvuotinen rauhan aika. Tämä kaunis ajatus sai puolelleen kaikkien jakamattoman tunnustuksen.

Kokouksen mahtava alkuunpanija odotti luonnollisesti asianpikaista menestymistä. Mutta omasta puolestaan olisi toivonut, etteivät päätökset juuri vielä olisi astuneet voimaan, sillä Balkanin niemimaan rettelöt olivat sitä ennen järjestettävät. Ranska, joka on kirjottanut veljeyden lippuunsa, tervehti poistamisyritystä innostuksella, mutta liittyi siinä edelliseen, että senkin raja-asiat Saksan kanssa ja Egyptin rettelöt olivat sitä ennen saatettava tyydyttävälle kannalle.

Englanti vakuuttaa ollessaan aina rauhaa rakastavin kansa maailmassa. Paras todistus siitä on se, että Englanti on aina ollut sodissa mukana. Minkä tähden se olisi sitä tehnyt, ellei juuri rauhan tähden? Yhdistyi Venäjään.

Saksa äänestäisi myöskin ehdotuksen eduksi ja olisi siis edellisten puhujain kanssa samaa mieltä, mutta siirtomaiden tähden olisi suotavaa, etteivät päätökset olisi sitovia.

Samaan suuntaan puhuivat muutkin vallat. Yksi valtain edustaja kuitenkin tahtoi tehdä muistutuksen ehdotusta vastaan. Sotain poistaminen tekisi nimittäin valtain ulkonaiset hallitusmiehet tarpeet-

tomiksi. Ja kun ei enään valtain painopisteen hankkimisessa tarvittaisi päänvaivaa, niin nämä valtiomiehet joutuisivat puille paljaille, ehkä vaivaiskassan elätettäväksi.

Muuan puhuja huomautti, että he vielä kyllä ennättäisivät hankkia itselleen muuta tointa ennenkuin päätökset astuvat voimaan.

Keskustelusta tuli yksimielinen päätös: 1) että sodankäyminen on poistettava ja 2) että aika tähän määrätään tulevaisuudessa.

Päätöstä tervehdittiin yleisellä riemulla ja sähkösanoma lähetettiin tsaarille, joka syvästi liikuttuna kiitti kongressia.

Tämän jälkeen oli aseiden riisumiskysymys otettava esille. Mutta tehdyn päätöksen toisen kohdan mukaan ei luonnollisesti voinut tulla kysymyksenkään aseiden täydellinen riisuminen. Jotta kumminkin saataisiin "kevennystä" sotataakassa, ehdotti Venäjä, että nykyinen kanta sotavoimiin nähden on pysyttävä eikä sotäväkeä ole lisättävä.

Tämäkin ehdotus sai aikaan inokasta vastakaikua edustajain puolelta. Ranska kumminkin tahtoi, ennenkuin rupesi kannattamaan ehdotusta, tietää, eikö saisi täydentää sitä puolustusväkeä, joka oli olemassa ja joka vastaisessa tapauksessa kävisi arvottomaksi. Venäjä vastusti, ettei nykyisten sotavoimain täydentäminen olisi katsottava miksikään lisäykseksi. Tässä tapauksessa ilmoti Ranska kyllä äänestävänsä ehdotuksen puolesta.

Kun muutkin valtat olivat tähän myöntyneet, tuli päätökseksi: 1) että sotavarustuksia ei saa lisätä ja 2) että valloilla on oikeus täydentää olemassa olevat puolustusjoukot, niin että ne vastaavat täydellisesti tarkotustaan.

Samoin kuin edellistä, tervehdittiin tätäkin päätöstä yleisellä riemulla ja kokouksen puhcenjohtaja piti tätä kauniina todistuksena rauhan rakkaudesta, joka sykki valtain povessa.

Kun sitten sodat oli poistettu ja aseet riisuttu, ruvettiin järsimään sovinto-oikeutta. Asian arkaan luonteeseen nähden oli syytä alusta pitäen epäillä, mitenkähän tuosta päästään yksimielisyyteen. Ja yksimielisyyteen ei päästykään.

Se valiokunta, jolla kysymys oli pohdittavana, oli ehdottanut että pysyväisiä tuomioistuimia perustettaisiin ratkaisemaan riidat valtain välillä.

Kysymyksen tullessa esille pyysi Ranska puhevuoron, tuoden ilmi epäilyksensä koko hommasta. Tosin ei tuomioistuin koskaan erehtyisi, ei kumminkaan sotaaikeus.

Puheenvuoron keskeytti Espanja, huomauttaen, että Dreyfusin juttu kyllä todistaa sotaiokeudenkin voivan erehtyä.

Venäjä ei tahtonut epäillä. Kun on voimakas väki ja vahva laivasto, ei tarvitse pelätä kärsivänsä vääryyttä.

Mutta Ranska väitti, että tällä perustelulla ei ole — ikävä kyllä — merkitystä sen jälkeen kun kokous on päättänyt hävittää sodat. Venäjä vielä viittasi päätöksen toiseen kohtaan tässä asiassa.

Yhdysvallat olivat sitä mieltä, että kansallistuntoa loukataan, jos vapaan kansan kohtalo annetaan muutamien lakimiesten käsiin.

Pitemmän sanakiistan jälkeen hyväksyttiin Englannin tekemä välitysehdotus. Kokous lausui mielihyvänsä tuomioistuinten suhteen ja toivonsa, ettei niitä koskaan tarvitsisi käyttää.

Kun sodan vaarat eivät vielä tämän kautta ole kokonaan poistettu, katsoi kokous velvollisuudek-

seen mahdollisten sotien varalle tehdä muutamia sääntöjä, joiden kautta sodan kauhut saataisiin josain määrin rajotetuksi. Kas tässä on muutamia noista merkillisistä säännöistä:

Ampuma-aseisiin ei saa käyttää paksumpia luoteja kuin hyvin sisälle mahtuu.

Kullakin aseella saa ampua vain yhden laukauksen kerrallaan. Tästä tekee poikkeuksen kuitenkin kaksi- ja useampi-piippuiset, joilla saa ampua niin monta laukausta kuinka monta on piippuja.

Sotamies älköön kantako useampia patruunia kuin hän jaksaa kantaa.

Kielletään käyttämästä enemmän kuin kerran samaa patruunaa.

Laukausta, joka menee muualle kuin tarkotus oli, ei hyväksytä.

Kanunoilla ammuttakoon sillä nopeudella kuin kanuunan rakenne sallii.

Miekassa olkoon terä ainoastaan toisella puolella.

Kiellettäköön käyttämästä useampaa kuin kahta miekkaa samalla kertaa.

Kukin sotamies on ainoastaan kerran lyötävä kuoliaaksi.

Sotamies, jolta pää on poikki, on pidettävä kuolleena, eikä häntä sen perästä saa enään pitää vihollisena.

Sotalaivaa älköön varustettako suuremmalla miehistöllä kuin se tarvitsee.

Sotalaiva älköön olko vihollisten torpedovenheitien läheisyydessä".

— — — — —
— Mutta vaikka emme voikaan nykyisiltä rauhankonferensseilta odottaa mitään asiallisesti ratkaisuvia toimenpiteitä sotien lopettamiseksi, no meidän kuitenkin annettava niille luonnollinen merkityksensä. Ne ovat aikamme ilmiöitä, joista me voimme lukea mi-

hin ollaan kulkemassa. Sotain lomiseksi, on meidän kuitenkin anlevaisuus tulee ratkaisemaan rauhan eduksi. Rauhankonferenssit ovat ikäänkuin rauhan-enkeleitä, jotka ennustavat uuden ajan tuloa, jolloin sota-aseet todella vaihdetaan hyödyllisempiin työkaluihin ja jolloin sotaan uhratut voimat käytetään kansojen ja ihmiskunnan onnellistuttamiseksi. Jos nykyiset vallat puhuvat rauhanneuvotteluista ja sotien lopettamisesta, niin tekevät ne sitä suureksi osaksi uusien historiallisten voimain vaikutuksesta ja pakottamana. Sen jälkeen kun kansainvälinen sosialidemokraatia ryhtyi tarmokkaasti ja vääjäämättä taisteluun rauhan-aatteen puolesta, ovat yhä lukuisimmat tulleet käsittämään sotien mahdottomuuden tulevaisuudessa. Sosialistien julistukset ja vaatimukset nyt jo painavat arvaamattoman paljon sotakiihkon ja sotaa tarkottavien toimenpiteiden hillitsemiseksi ja mikäli työväestö järjestyneen toimintansa avulla pyrkii määräämään kapitalistista järjestelmää ja luomaan uutta yhteiskuntaa, sikäli se jouduttaa nykyisten sotavaltujen kukistamista. Millä kannalla sosialistit ovat sotiin nähden niin periaatteellisesti kuin myöskin käytännössä, selviää seuraavasta Köpenhaminan kansainvälisen sosialistikongressin hyväksymästä pöytäkirjasta, joka kuuluu:

Kongressi toteaa, että viimeisten vuosien kuluessa sotavarustukset ovat hirvittävässä määrässä laajentuneet huolimatta rauhankongresseista ja hallitusten rauhanvaikutteluista. Varsinkin kilpailu merivarustusten alalla, jossa uusin muoto on dreadnoughttien rakentaminen, merkitsee ei ainoastaan yleisten varojen mietöntä tuhlausta tuottamattomiin tarkoituksiin ja sen seurauksena sosialipoliit-

tisiin nudistuksiin ja työväestön tilan parantamiseen tarvittavien varojen puutetta ja käyttämättä jättämistä, vaan se uhkaa myöskin imeä ne kansat aineellisesti kuiviin, sietämättömillä veroilla ja kaikkia valtioita rahallisella perikadolla. Samalla järkytettiin vasta aivan nykyisin maailman rauhaa, kuten yhä edelleenkin tulee tapahtumaan. Katsoen tähän ihmiskunnan sivistystä, kansojen hyvinvointia ja joukkojen elämää uhkaavaan kehitykseen, vahvistaa kongressi aikaisempien kongressien, varsinkin Stuttgartin kongressin päätökset ja uudistaa:

Kaikkien maiden työläisillä ei ole mitään riitaisuuksia tahi epä-sopua, jotka voisivat antaa aiheita sotaan. Sodat ovat nykyisin seurauksena kapitalismista, erittäinkin kapitalististen valtioiden maailmanmarkkinoilla käymästä äärimmäisestä kilpailusta, sekä militarismista, joka on sisäisen porvarillisen luokkaherruuden ja työläisluokan taloudellisen ja valtiollisen polkemisen pääväline. Ne lakkaavat täydellisesti vasta silloin, kun kapitalistinen talousjär-

jestelmä on kumottu. Työväenluokalle, joka kantaa sotien päärasituksen, jota sodan seuraukset kipeimmin koskevat, on mitä tärkeintä, että sota tulee poistetuksi. Kaikkien maiden järjestynyt sosialistinen työväestö on sen vuoksi maailman-rauhan ainoa luotettava turva. Sen vuoksi toistaa kongressi kehotuksen kaikkien maiden työväenpuolueille harjottamaan innolla valistustyötä sotien syistä köyhälistön ja ennen kaikkea kasvavan nuorison keskuudessa, sekä kasvattamaan näitä kansain veljestymisen hengessä.”

Luokkatietoinen työväestö tietää, että vallassaolijain ja nykyisten kapitalististen hallitusten on mahdoton ottaa ratkaisevaa askelta sotien lopettamiseksi ja siksi se marsittaa omat joukkonsa kapitalistisia rauhanhäiritsijöitä vastaan ilmetköönpä ne sitten missä muodossa, tai minkälaisen lipun suojassa tahansa. Kansainvälinen sosialidemokratia on se poliisivoima, joka luo järjestyksen nykyisen verta tiikhuvan sotilasmellastuksen tilalle.